

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: Oponent

Autor/ka práce: Jan Oreský

Název práce: Prvky kontroly a rituály uživatelů konopí

Vedoucí práce: Michal Kotík

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Autor v práci sleduje, jaké kontrolní mechanismy používají konzumenti marihuany k tomu, aby udrželi své užívání pod kontrolou. Chce vysvětlit variabilitu těchto kontrolních mechanismů a faktory, které k nim přispívají. Autor si stanovil jasný cíl a relativně srozumitelnou otázku. Nicméně by bylo dobré, aby vysvětlil, proč kontrolní mechanismy uživatelů marihuany asociuje primárně s rituálním chováním. Ne každé pravidlo regulující chování je totiž rituálem. Tuto hranici by měl autor jasněji vymezit a případně i problematizovat. Téma rituálu by si zasloužilo také více rozvést i v samotné analýze. V závěru autor odlišuje dvě skupiny uživatelů marihuany: (1) sociální uživatelé a (2) uživatelé, kterým jde více o stav, který droga navazuje. Bylo by však záhodno, aby explicitně srovnal, jak se liší kontrolní mechanismy užívání u obou skupin a jak se odlišují tyto skupiny i v samotném užívání a významech s ním spojených.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autor pracuje se solidním spektrem odborné literatury. Na druhou stranu se domnívám, že při konceptualizaci stěžejních konceptů. Např. co znamenají pro Zinberga „stylizované vzorce“ či jaký je vztah jeho pojetí rituálu k dalším představným definicím.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy? Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autor sice odpovídá na otázky, které si vytyčil, nicméně by bylo dobré explicitně specifikovat, jakou roli hraje připisovaný význam, socio-ekonomická situace a dostupnost drogy při volbě prvků kontroly. V této části odpovědi je text spíše skicou než jasnou odpovědí podepřenou sociologickým výzkumem. K samotné metodologii výzkumu mám dva komentáře. (1) Autor správně poukazuje na důležitou roli více výchozích bodů při výběru metodou sněhové koule, ale nepíše, zda takto postupoval. (2) Autor se věnuje primárně popisu chování, ale spoléhá se na výpovědi respondentů. S touto výtkou se podle mého názoru nelze vypořádat tak, že autor deklaruje problémy, které měl při souběžném pozorování a participaci na skupinových aktivitách. Jakkoli chápu těžkost situace, tak pozorování vnímám při takto položené otázce jako klíčovou metodu, kterou lze jen těžko obejít. Autor navíc výpovědi o chování ztotožňuje s chováním samotným, byť může jít o sebezprezentace jeho respondentů. Jím zvolená metoda by byla možná, pokud by se soustředil na diskursy a významy, pomocí kterých respondenti vysvětlují své praktiky. To ale autor činí jen v omezené míře.

4. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, práce je z tohoto hlediska zcela v pořádku.

5. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je psána čtivě a přehledně. Odkazový aparát odpovídá žánru bakalářské práce.

6. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práce je jasně strukturována a vsazuje téma do širšího kontextu užívání marihuany v ČR.

7. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Doporučuji, aby autor v diskuzi rozvedl vztah rituálů a regulačních praktik. Kdy regulační praktika je rituálem a kdy je pravidlem upravující chování. Autor by se také mohl zamyslet, jaké jsou limity rozhovorů a pozorování při studiu užívání drog.

Celkové hodnocení práce: velmi dobře

Bakalářská práce Jana Oreského splňuje požadavky na tento typ práce kladené a k obhajobě ji doporučuji. Při četbě a hodnocení práce jsem dlouho váhal mezi výborně a velmi dobře. Práce je dobře strukturovaná, dobře se čte a čtenář se v ní rychle orientuje. Což jsou nepopiratelné kvality práce. Na druhou stranu vnímám určité mezery při teoretické i metodologické konceptualizaci problému. Nakonec jsem se rozhodl pro horší známku s tím, že pokud autor při obhajobě odpoví na dotazy, které jsou v posudku vznesené, tak doporučuji hodnocení zlepšit.

Datum: 11. 6. 2015

Karel Čada